

Huid op huid contact en risico op SUPC

Judith Vogelzang, kinderarts-fellow neonatologie

Isabella Bond, verpleegkundige vervolgopleiding obstetrie

Douwe Visser, neonatoloog

Tessa Möring, teamleider afdeling verloskunde

Casus

- Baby bleek, slap en niet ademend op de borst
- Reanimatie gestart
- Na enkele minuten HA >100/min en na 5 min gasp
- Overname NICU voor koeling en CFM
- Na 5 dagen besloten behandeling te staken en baby overleden

Casus

- G3P1, ongecompliceerde zwangerschap
- AD 39 6/7 wk, spoedsectio gehad ivm bradycardie bij NVU
- GG 3895 gr (p85), AS 6/9
- 1x 5 insufflatieslagen, kortdurend CPAP, hierna goede kliniek
- NavelstrengpH 7,21
- Observatie kraamafdeling
- 2x goed aan de borst gedronken

Casus

- Tijdens 2de keer borstvoeding twijfel van vader over ademhaling. Licht aangedaan. Zag rug op en neer gaan en roze van kleur.
- Licht weer uitgedaan en vader naar huis om spullen te halen
- Moeder heeft hem hierna direct huid op huid op haar borst gelegd met gezichtje naar beneden, gingen daarna slapen
- Later twijfel van moeder over kleur -> belt verpleegkundige

SUPC (Sudden Unexpected Postnatal Collapse)

- Onverwacht acute collaps binnen de eerste postnatale week bij een gezonde pasgeborene geboren na AD 35 weken met Apgar score ≥ 8 na 10 min
  - Voornamelijk (66%) in de eerste 24u postpartum
- Collapse: bewusteloos, niet-ademen, cyanotisch en/of hypotonie

Huid op huid contact

- In buikligging
- Bloot op de borst van moeder
- Toegedekt met deken/laken
- Sterk aanbevolen
  - Bevordering van (langdurige) borstvoeding
  - Bevordering moeder-kind binding
- Weinig nadelen, maar niet zonder gevaar

Complicaties huid op huid contact

- Levensbedreigende situatie tijdens huid op huid contact
- Andere namen:
  - very early neonatal apparent life-threatening events (ALTE)
  - sudden unexpected postnatal collapse (SUPC)

SUPC

- Wanneer:
  - 33,3%: eerste 2 uur na de geboorte
  - 33,3%; tussen 2 uur en 24 uur na de geboorte
  - 33,3%: tussen 1 dag en 7 dagen na de geboorte→ Extrapolatie naar Nederland: 5-68 gevallen/jaar
- Hoe:
  - Tijdens huid op huid contact
  - Vaak bij de eerste borstvoeding of bij voedingsmomenten

Risicofactoren SUPC

- Primipara: weinig ervaring
- Vermoeidheid na de bevalling
- Gebruik van narcose of pijnstillers tijdens de bevalling
- Risicovolle houding: moeder plat op de rug en pasgeborene in buik/zijligging bovenop moeder
- Bed sharing
- Maternale obesitas (BMI > 25 kg/m²): grotere mammae
- Afleiding: gebruik van mobiele telefoon/tv, veel bezoek
- (Eerste) borstvoedingsmoment

SUPC outcome

- Sterfte 27-83%
- Neurologische stoornis: 0 - 83%

Wat te doen?

Advies geven in zwangerschap aan ouders:

- Houding; zorg dat de ouder die huid op huid contact uitvoert ook contact heeft met de pasgeborene
- Bij buikligging extra opletten
- Het neusje van de pasgeborene moet vrij zijn
- Slaperige moeder → baby terug in de wieg of bij partner die wakker is
- Licht niet dimmen op de kamer tijdens huid op huid contact
- Het gebruik van een mobiele telefoon/tv wordt afgeraden tijdens huid op huid contact

Advies en info ouders huid op huid contact

- Kleur van de pasgeborene; blauw/grauw/bleke kleur kan er op duiden dat de pasgeborene in nood is
- Ademhaling, ademt de pasgeborene rustig en regelmatig
- Gedrag van de pasgeborene; spierspanning, reageert op aanraken
- Indien zij het niet vertrouwen geef dan advies over wat te doen; zorg ervoor dat ze het huid op huid contact stoppen en hun pasgeborene op tillen

RAPPT Methode

Onderdeel	Score	●	●	●
Ademhaling		Apneu*	Kreunen, tachypneu*, intrekkingen	Rustige ademhaling*
Reactiviteit		Reageert niet op aanraken	Huilt/actieve bewegingen	Alert, slaapt of krijgt borstvoeding
Positie		Neus/mond bedekt, nek in flexie of extensie	Neus/mond gedeeltelijk bedekt, nek overstrekt	Neus en mond volledig zichtbaar, nek in neutrale positie
Kleur		Bleek, gemarmerd	Acrocyanose (blauwe extremititeiten)	Roze
Tonus		Slap	Flexie ledematen	Actieve bewegingen

RAPPT methode

- Indien op alle onderdelen van de RAPPT-methode een groene score (●):
continueer huid op huid contact.
- Indien op een onderdeel een gele score (●): positioneer pasgeborene opnieuw
en geef adviezen aan ouders.
- Indien op een onderdeel een rode score (●): stop huid op huid contact en
  - Druk evt. de noodbel in
  - Pak de pasgeborene op en stimuleer hem/haar om te ademen
  - Neem de pasgeborene mee naar de opvangkamer of leg hem/haar terug in de couveuse
  - Ga verder met de ABCDE-methodiek en volg de stappen binnen de NLS
  - Bel een kinderarts

RAPPT methode

- 10, 20, 30, 60, 90 en 120 min na de geboorte controles via de RAPPT-methode
- Tussen 2 en 24 uur post partum is het advies; pasgeborene iedere 3 uur bekijken
- Toezicht houden tijdens (eerste) borstvoeding, blijf op de kamer
- Blijf alert als zorgverlener tijdens huid op huid contact en/of borstvoeding in de eerste 24 uur
- Advies en informatie geven aan ouders over huid op huid contact en SUPC
- Bij twijfel → pasgeborene terug in de wieg/couveuse

